

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

LUONNONKOSMETIIKKATUOTESARJAN RAAKA-AINEKARTOITUS

Julkinen osa

Kirsi Jaakkola

Opinnäytetyö
Toukokuu 2016
Paperi-, tekstiili ja kemiantekniikka
Kemiantekniikka

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Paperi-, tekstiili-, ja kemiantekniikka
Kemiantekniikka

JAAKKOLA KIRSI:

Luonnonkosmetiikkatuotesarjan raaka-ainekartoitus

Opinnäytetyö 42 sivua, joista liitteitä 10 sivua
Toukokuu 2016

Tämä opinnäytetyö käsittelee uuden luonnonkosmetiikkatuotesarjan raaka-aineita. Työn tarkoituksena on kartoittaa kosmetiikkaa valmistavalle yritykselle luonnonkosmetiikka-tuotteissa sallitut raaka-aineet.

Tuotesarja sisältää yhdeksän erilaista kasvojen ihonhoitoon käytettävää tuotetta, jotka kartoitetuista raaka-aineista on mahdollista valmistaa. Työssä selvitetään myös raaka-aineiden saatavuus ja toimittajat.

Työssä perehdytään kosmetiikkaa sääteleviin lakipykäliin, sekä muihin luonnonkosme-tiikkaa määritteleviin tahoihin. Lait käsitellään Suomessa toimivan yrityksen näkökan-nalta, joten työssä keskitytään Euroopan unionin alueella voimassa olevaan lainsäädän-töön, sekä sertifikaatteihin.

Luottamuksellinen aineisto on poistettu julkisesta raportista.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Paper, Textile and Chemical Engineering
Option of Chemical Engineering

JAAKKOLA KIRSI:

A Survey of Ingredients in Natural Cosmetic Series

Bachelor's thesis 42 pages, appendices 10 pages

May 2016

This thesis deals with a survey of ingredients in a new natural cosmetic series. The purpose of this thesis was to research permissible ingredients to use in a nine different skin care products.

After researching the ingredients a list of suppliers which can deliver ingredients is presented. Some ingredients have a cost estimate.

The thesis deals also with cosmetic legislation and directives in European Union and standards that specify natural cosmetics.

Confidential material is removed from public version of this thesis.

Key words: natural cosmetics, chemicals, standards, cosmetics industry

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	LUONNONKOSMETIIKKA	6
2.1	Määritelmä	6
2.2	Säätely.....	7
3	LAIT JA SERTIFIKAATIT	8
3.1	Kosmetiikka Euroopan unionin alueella.....	8
3.1.1	EY:n kosmetiikka-asetus (1223/2009).....	8
3.1.2	Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013).....	13
3.2	Sertifikaatit.....	14
3.2.1	Pro luonnonkosmetiikka ry	14
3.2.2	FI-Natura	14
3.2.3	NaTrue.....	15
3.2.4	Ecosert.....	15
3.2.5	Cosmebio	16
3.2.6	Demeter	16
3.2.7	Soil Association	16
3.2.8	BDIH	17
4	POHDINTA.....	18
	LÄHTEET.....	19
	LIITTEET	21

1 JOHDANTO

Tämän luvun sisältö on poistettu julkisesta versiosta.

2 LUONNONKOSMETIIKKA

2.1 Määritelmä

Luonnonkosmetiikka on luonnollisista ainesosista valmistettua kosmetiikkaa, jonka koko valmistusprosessin vaikutukset kuluttajiin ja luontoon on pyritty minimoimaan. Tuotteissa otetaan luonnonmukaisuus mahdollisimman hyvin huomioon jo kehitysvaiheessa, niin raaka-aineiden hankinnan, varastoinnin ja kuljetuksen suunnittelun vuoksi. Myös pakkausmateriaalien tulee olla mahdollisimman ekologisia, ja niiden hävitys luontoystävällistä. (Luonnonkosmetiikka. Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016)

Muutamit seikat linjaavat pääpiirteittäin luonnollisesti valmistetun kosmetiikan kriteerit. Ensisijaista on, että kaikki käytetyt raaka-aineet ovat mahdollisimman luomulaatuista, vähintään luonnollisia ainesosia. Monet synteettisessä kosmetiikassa käytetyt kemikaalit ovat kiellettyjä ja käytettyjen raaka-aineiden tulee olla mahdollisimman vähän prosessoituja. Koska koko tuotteen elinkaareissa ensisijainen lähtökohta on luonnon ja ympäristön huomioon ottaminen, eläinkokeet on ehdottomasti kielletty ja valmiit tuotteet testataan vapaaehtoisilla, sillä niiden tulee olla jo lähtökohtaisesti täysin turvallisia käyttää. Tuotteiden markkinoinnissa sekä pakkausmerkinnöissä tulee pitäytyä faktoissa, eikä kuluttajaa saa johtaa missään tilanteessa harhaan. (Luonnonkosmetiikan kriteerit. Finatura. 2014)

Luonnonkosmetiikan edistyneenä variaationa pidetään luomukosmetiikkaa, jossa panostetaan siihen, että tietty osa raaka-aineista on tuotettu täysin luomusti. Prosenttiosuus tulee ilmoittaa pakkausmerkinnöissä. Kuitenkin luomukosmetiikan tuotteisiin saa lisätä sellaisia synteettisiä kemikaaleja, jotka on luonnonkosmetiikassa kielletty. Näitä ovat synteettisesti valmistetut hajusteet, säilöntä- ja väriaineet, antioksidantit, kuten butyylihydroksianisoli BHA sekä butyylihydroksitolueeni BHT, kaikki maaöljystä jalostetut öljyt, akryylisulfaattit, PEG- ja PPG- yhdisteet sekä UV-filtterit. (Mitä on sertifioitu luonnonkosmetiikka? Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016)

2.2 Sääntely

Luonnonkosmetiikan sääntely on haastavaa ja ainoa lakisääteinen ohjeistus, joka koskettaa luonnonkosmetiikan valmistamista on EU:n kosmetiikka-asetus, joka koskee kaikkia kosmetiikkaa ja jonka tarkoituksena on taata kuluttajille turvallisia käyttötuotteita. Luonnonkosmetiikan yleistyttyä on esitetty lainsäädäntöä, joka olisi EU:n alueella yhtenäinen, mutta toistaiseksi tällaisen puuttuessa on perustettu monia riippumattomia tahoja ja yhdistyksiä, jotka merkitsevät luonnonkosmetiikkaa eri standardein, aina kriteerien täytyessä. Tämä on aiheuttanut paljon sekaannuksia yhtenäisen linjan puuttuessa ja johtanut maakohtaisten sertifikaattien syntymiseen. (Luonnonkosmetiikan sääntely. Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016; Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016)

Suomessa johtava luonnonkosmetiikan sertifikaatti on FI-NATURA. Muita Euroopan alueella vaikuttavia yhdistyksiä ovat muun muassa NaTrue, Cosmebio, Ecosert sekä BDIH. Näillä sertifikaateilla merkityt tuotteet on tutkittu tarkkaan, ne täyttävät varmasti annetut kriteerit ja ovat kuluttajalle turvallisia käyttää. (Luonnonkosmetiikan sääntely. Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016; Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016)

3 LAIT JA SERTIFIKAATIT

3.1 Kosmetiikka Euroopan unionin alueella

Luonnonkosmetiikkaa koskevat täysin samat turvallisuusmääräykset kuin muutakin EU:n alueella tuotettua kosmetiikkaa. Tuotteiden tulee olla turvallisia käyttää ja niiden yhteisvaikutukset tulee tuntea. EU:n kosmetiikka-asetus (1223/2009/EY) on kaikissa EU:n maissa sovellettavaa lainsäädäntöä ja sitoo kaikkia kosmetiikan valmistajia sellaisenaan. Kosmetiikkalainsäädäntö määrää tuotteiden käyttöturvallisuuden lisäksi tuotteissa käytetyt aineet sekä niissä kielletyt aineet. Lisäksi laissa määritellään pakkausmerkinnät, eläinkoekiellot, tuotteen valmistajan velvollisuudet, sekä viranomaistahot. Kosmetiikka-asetuksen lisäksi lainsäädäntöön kuuluvat myös kansallinen laki kosmeettisista valmisteista (492/2013), sekä EU:n kemikaaliasetus REACH (1907/2006/EY). (Kosmetiikan turvallisuus ja lainsäädäntö. Teknokemian yhdistys ry.)

3.1.1 EY:n kosmetiikka-asetus (1223/2009)

Euroopan parlamentin ja neuvoston kosmetiikka-asetuksen tarkoituksena on luoda yhdenmukaiset sekä kattavat säännöt kosmetiikan valmistajille sekä markkinoijille, samalla taaten kuluttajille korkeatasoisen terveyden suojelun. Asetuksessa määritellään tarkasti kosmeettinen tuote ja ulkopuolelle rajataan muun muassa lääkinnälliset, sekä biosidituotteet. Myöskään ympäristöön liittyviin huoliin asetus ei ota kantaa. Näin saadaan lujitettua sekä yhdenmukaistettua yhteisön sääntöjä, sekä varmistetaan, että oikeudelliset vaatimukset ovat koko alueella käytännössä samat. (Euroopan unionin virallinen lehti 342/59. 2009)

Asetuksen tärkein syy on määrittää kosmeettinen valmiste, sekä asettaa ehto, että se ei saa normaaleissa käyttöolosuhteissa kohtuullisesti käytettynä aiheuttaa minkäänlaisia riskejä eikä vaaroja kuluttajalle. Hyödyt ja riskit arvioidaan, eikä ihmiselle aiheutuvia riskejä tule hyväksyä missään muodossa. Myöskään tuotteen pakkaus, esillepano, haju, muoto, eivätkä merkinnät saa johtaa kuluttajaa harhaan niin, että tuotetta voi sekoittaa esimerkiksi elintarvikkeeksi. Jokaisella valmisteella tulee olla nimetty vastuuhenkilö, jotta nämä turvallisuusehdot toteutuvat käytännössä. Tuotteet tulee olla myös helposti jäljitettävissä, jotta tiedetään kuka on tuotteen valmistaja ja kuka jakelija. Kosmetiikka-ala on yksi teollisuudenaloista, jossa liikkuu paljon väärennöksiä. Tämän vuoksi EU:n

jäsenmaiden tulee kiinnittää huomiota lainsäädäntöön sekä toimenpiteiden täytäntöönpanoon. Myös kosmetiikkatuotteiden tulee noudattaa teollis- ja tekijänoikeuksia ja markkina- ja valvontaa onkin tehokas tapa saada kiinni valmisteet, jotka eivät ole direktiivien (1383/2003 & 2004/48) mukaisia. (Euroopan unionin virallinen lehti 342/60. 2009)

Markkinoille päätyvien kosmeettisten valmisteiden tulee olla valmistettu hyviä tuotantotapoja noudattaen ja tuotetiedot tulee olla viranomaisten helposti saatavissa ja niistä tulee käydä ilmi tuotteen turvallisuusselvitys. Myös tutkimustulosten tulee olla vertailukelpoisia ja näytteenotto ja analysointi tulee tehdä toistettavalla tavalla. Nanomateriaalien käytöstä on toistaiseksi niin vähän tutkimustietoa, että niiden käytöstä tulee tehdä yhteistyötä erillisen tiedekomitean asiantuntijoiden kanssa. Myöskään kiellettyjä aineita ei saisi ilmetä tuotteissa kuin pieninä jääminä, mikäli niiden esiintyminen tuotteessa on välttämätöntä. Tuotteen tulee olla valmistettu hyviä tuotantotapoja noudattaen, sekä lopputuotteen turvallinen käyttö. Kaiken toiminnan tulisi perustua ennalta varautumiseen, jotta kemikaalimyrkytyksiltä ja odottamattomilta yhteisvaikutuksilta vältytään. Myös eläinkokeet on kiellettyjä, sillä nykyään voidaan jo muutenkin turvallisuustietojen avulla kartoittaa tuotteen turvallisuus. Kaikkien tuotteissa käytettävien ainesosien tulee myös käydä ilmi pakkauksesta, jotta ne ovat kuluttajan helposti saatavilla. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/66. 2009)

Tuotteen turvallisuus taataan tuotteen esittelyn, merkintöjen, käyttö- ja hävitysohjeiden sekä nimen vastuuhenkilön avulla. Vastuuhenkilö voi olla nimetty oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö ja hän vastaa siitä, että markkinoille saatettu tuote on EY:n asettaman kosmetiikka-asetuksen mukainen. Vastuuhenkilönä voi toimia myös tuotteen valmistaja tai maahantuoja. Jakelija taas on vastuuhenkilö vain, mikäli hän tuo kosmeettisen tuotteen markkinoille omalla tuotenimellään. Vastuuhenkilö on vastuussa siitä, että tuote on asetuksessa määrättyjen vaatimusten mukainen. Mikäli näin ei ole, on hän velvollinen viipymättä poistamaan tuotteen markkinoilta sekä tekemään yhteistyötä viranomaistahojen kanssa. Jakelijat ovat vastuussa siitä, että merkintätiedot on merkitty, kielivaatimukset pitävät paikkaansa, eivätkä säilyvyyspäivämäärät ole umpeutuneet. Lisäksi jakelijat ovat vastuussa varastointi- sekä kuljetusolosuhteista. Tämä varmistetaan niin, että vastuuhenkilöt nimeävät jakelijat (mikäli ovat eri) ja jakelijat nimeävät vastuuhenkilöt, jotka toimittavat kyseisen valmisteiden. Kosmetiikka-asetuksen vaikutusalueella toimijoiden tulee noudattaa hyvää tuotantotapaa, sekä vapaan liikkuvuuden periaatetta. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/66–67. 2009)

Tuotteiden turvallisuudesta vastaa pääasiassa vastuhenkilö, sillä hän tekee tuotteille turvallisuusarvioinnin, jossa tuotteen käyttötarkoitus, sekä ainesosille altistuminen otetaan huomioon. Turvallisuusselvitys tulee pitää ajan tasalla, mikäli ilmenee jotakin tuotteen kannalta merkittävää uutta tietoa. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/67. 2009)

Turvallisuusselvityksestä tulee ilmetä seuraavat asiat:

- Kosmeettisen valmisteen määrällinen ja laadullinen koostumus
- Kosmeettisen valmisteen fysikaaliset/kemialliset ominaisuudet ja säilyvyys
- Mikrobiologinen laatu
- Epäpuhtaudet, jäämät, pakkausmateriaalin ominaisuudet
- Tavanomainen ja ennakoitavissa oleva käyttö
- Kosmeettiselle valmisteelle altistuminen
- Aineille altistuminen
- Aineiden toksikologinen profiili
- Ei-toivotut vaikutukset ja vakavat ei-toivotut vaikutukset
- Kosmeettista valmistetta koskevat tiedot

Lisäksi selvityksestä tulee käydä ilmi arvioinnin päätelmät, merkityt varoitukset ja käyttöohjeet, perustelut, arvioijan tiedot sekä selvityksen hyväksyminen päivämäärineen. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/79. 2009)

Tuotetiedot ovat yksi tärkeimmistä vastuhenkilöt tehtävistä. Ne tulee säilyttää 10 vuoden ajan siitä, kun viimeinen erä kyseistä valmistetta on saatettu markkinoille. Tiedoista tulee käydä ilmi tuotteen kuvaus, edellä mainittu turvallisuusselvitys, tuotteen valmistusmenetelmät, todiste, että valmiste toimii väitetyllä tavalla, sekä eläinkokeiden tiedot perusteluineen, mikäli jokin osapuoli on sellaisia tehnyt. Eläinkokeet on kielletty, mikäli aine voidaan testata jollakin muulla tavalla. Myöskään valmista tuotetta tai ainesosien yhdistelmiä ei saa testata eläimillä. Luonnonkosmetiikassa kaikki eläinkokeet raaka-aineiden testauksessa on ehdottomasti kiellettyjä. Lisäksi vastuhenkilön tulee pitää edellä mainitut tuotetiedot viranomaisten saatavilla. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/67–68. 2009)

Kosmeettisesta aineesta tulee ottaa näytteet sekä suorittaa analyysit aina toistettavalla ja luotettavalla tavalla. Ennen valmisteen markkinoille lanseeraamista tulee tuotteesta toimittaa komissiolle seuraavat tiedot:

- tuoteryhmä, kauppanimi, sekä nimet joilla valmiste tunnustetaan
- vastuuhenkilön (oikeushenkilön, yrityksen) yhteystiedot
- maahantuoja ja alkuperämaa, mikäli tuote tuodaan valmiina maahan
- EU:n jäsenvaltio, jossa valmiste tuodaan markkinoille
- henkilön yhteystiedot, johon voidaan olla valmistetta koskeissa asioissa yhteydessä
- nanomateriaalit, mikäli jokin aine voi sellaisena esiintyä tuotteessa, sekä niiden nimet ja altistumisolosuhteet
- syöpää aiheuttavat, perimälle haitalliset, sekä lisääntymiselle vaaralliset aineet
- kehyskoostumus, jotta tiedetään miten toimia oikein tuotteen aiheuttaessa vaaraa

Vastaavat tiedot tulee myös jakelijan toimittaa ennen tuotteen saattamista markkinoille, lisäksi myös jakelijan omat yhteystiedot. Komissio toimittaa valmisteen tiedot toimivaltaisille viranomaisille sekä esimerkiksi myrkytystietokeskuksiin. Mikäli yksikin vaadittu tieto muuttuu, tulee vastuuhenkilön tai jakelijan ilmoittaa siitä viipymättä. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/68. 2009)

Asetuksessa on määritelty lisäksi valmisteissa kokonaan kielletyt aineet, aineet joita voidaan käyttää tietyin rajoituksin, sekä tarkennuksia väriaineiden, säilöntäaineiden, sekä UV-suodattimien suhteen. Myös CMR-aineiden eli syöpää aiheuttavien aineiden käyttö on kiellettyä kosmetiikassa, kuitenkin tietyin rajoituksin. Jokin CMR-aine saattaa kuitenkin olla elintarvikkeiden vaatimusten mukainen, sitä ei voida korvata muulla ainesosalla, sekä sen käyttö ei aiheuta kuluttajalle merkittävää haittaa, jolloin sitä saa käyttää kosmetiikassa. Luonnonkosmetiikassa tulee ottaa huomioon, että monien luonnollistenkin ainesosien yhteisvaikutukset voivat olla arvaamattomia. Nanomateriaalien käytöstä on ylipäätään vähän kokemuksia ja kosmetiikassakin niihin suhtaudutaan vielä varauksella. Lähtökohtana on tässäkin kuluttajan suojeleminen ja mikäli nanomateriaaleja käytetään muualla kuin väriaineissa, säilöntäaineissa tai UV-suodattimina, tulee niistä ilmoittaa komissiolle samantyylinen turvallisuusseloste kuin valmiista tuotteesta. Tästä tulee ilmetä nanomateriaalin tarkka kemiallinen nimi, hiukkasten ominaisuudet, toksikologisuus, arvio yhteismäärästä valmisteesta, turvallisuustiedot, sekä altistumisolosuhteet. Selvityksestä vastaa vastuuhenkilö. Kiellettyjen aineiden pienet jäämät ovat sallit-

tuja, sillä ne voivat olla peräisin esimerkiksi luonnonkosmetiikassa raaka-aineen epäpuhtaudesta, pakkausmateriaalista, tai valmistusprosessista. (Euroopan unionin virallinen lehti 362/69–70. 2009)

Kuluttajille valmisteesta tulee ilmetä tiedot tuotteen vastuuhenkilöstä, joka on usein tuotteen valmistaja. Alkuperämaa tulee ilmoittaa, mikäli tuote on vasta tuotu EU:n alueelle. Myös sisältö, pakkauspäivämäärä sekä tilavuus tai paino tulee ilmoittaa, lukuun ottamatta kertakäyttöpakkauksia tai ilmaisia näytteitä. Tuotteen säilyessä alle 30 kuukautta, tulee sen vähimmäissäilyvyysaika ilmoittaa pakkauksessa. Myös tuotteen tarkoitus, varotoimenpiteet, sekä eränumero tulee näkyä valmisteessa. Ainesosat tulee näkyä selkeästi ja ne täytyy ilmoittaa termillä ”ingredients”. Hajusteet ja aromaattiset aineet merkitään vain sanalla ”aroma” tai ”parfum”. Ainesosat luetellaan siinä järjestyksessä, että ensimmäisenä mainitaan painon mukaan eniten käytetty ainesosa ja niin edelleen. Ainesosat joiden pitoisuus on koko valmisteesta alle prosentti, voidaan ilmoittaa missä järjestyksessä vain. Kosmeettiseen valmisteeseen ei saa myöskään liittää mitään vääriä mielikuvia aiheuttavia kuvia, tekstejä tai merkkejä, joista voi ymmärtää tuotteen sisältävän jotakin ainesosaa, mitä siinä ei todellisuudessa ole. Tuotteen ulkomuoto ei saa myöskään luvata vaikutuksia, joita tuotteella ei ole. Vastuuhenkilön on muutenkin varmistettava tuotteen määrällinen ja laadullinen koostumus ja säilyttää samalla liikesalaisuus, sekä teollis- ja tekijänoikeudet. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/72–73. 2009)

Jäsenmaiden tulee suorittaa asetuksen mukaan markkinavalvontaa, jolla varmistetaan tämän asetuksen noudattaminen. Tarkastusten tulee olla riittävän laajoja ja kattavia. Valvontaviranomaisilla tulee olla käytössään riittävät resurssit valvonnan hoitamiseen, sekä valmius testata tuotteita laboratorio-olosuhteissa. Samalla valvotaan hyvien toimintatapojen noudattamista. Tulokset tulee toimittaa muiden jäsenmaiden, sekä komission tietoisuuteen. Mikäli jonkin valmisteen käytöstä ilmenee vakavia ei-toivottuja seurauksia, tulee niistä vastuuhenkilöiden ilmoittaa viipymättä viranomaisille. Näin pystytään reagoimaan nopeasti ja tarpeen tullen vetämään tuote pois markkinoilta. Jos valmisteessa käytetyn ainesosan terveysvaikutukset aiheuttavat epäilyjä, tulee valmisteen vastuuhenkilöllä olla lista pitoisuuksineen kaikista vastuualueellaan olevista valmisteista, joissa kyseistä ainetta ilmenee. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/74. 2009)

Valvontaviranomaisten havaitessa puutteita tuotteessa, jolloin vastuuhenkilö tai jakelija on laiminlyönyt tehtäviään, annetaan tilanteen vakavuuden mukaan vastuussa olevalle taholle aikaraja, jona kyseiset puutteet tulee korjata tai vetää valmiste pois markkinoilta. Asetuksessa määritellyn suojalausekkeen mukaan toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli on perusteltu epäily siitä, että kosmeettinen valmiste aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmisten terveydelle. Hyviin hallintokäytäntöihin kuuluen kaikki toimenpiteet ja päätökset tulee perustella tarkasti ja myös vastuuhenkilöllä on oltava mahdollisuus perustella kantansa ennen päätöksen tekoa, mikäli kyseessä ei ole välitön vaaratilanne. (Euroopan unionin virallinen lehti. 342/76. 2009)

Jäsenvaltioiden viranomaiset toimivat komission kanssa tiiviissä yhteistyössä tämän asetuksen toteutumisen takaamiseksi. Myös tietojen jakaminen on olennaista, jotta asetusta sovelletaan samalla tavoin. Näin minkä tahansa jäsenvaltion viranomainen voi perustellusti pyytää toisen maan viranomaista todentamaan minkä tahansa kosmeettisen valmisteen tuotetiedot. Pyyntöön on vastattava viipymättä. Komissio voi myös muuttaa vaadittavia kriteereitä, joista vastuuhenkilöiden on oltava ajan tasalla ja reagoida vaadittaviin muutoksiin siirtymäaikojen puitteissa. Komissiota avustaa erillinen kosmetiikkaan erikoistunut komitea. Yksi sen tärkeimmistä tehtävistä on laatia niin sanottu INCI eli kansainvälinen nimistö kosmeettisista ainesosista. Komissio myös laatii ja pitää ajan tasalla listaa jäsenmaidensa viranomaisista, myrkytystietokeskuksista sekä muista vaadittavista tahoista. Lisäksi komissio vastaa vuosittain eläinkokeita, standardeja sekä seuraamuksia koskevista asioista. (Euroopan unionin virallinen lehti. 346/77. 2009)

3.1.2 Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013)

Suomessa eduskunnan päätöksen mukaisesti on voimassaoleva laki kosmeettisista valmisteista, jossa säädetään edellä käsitellyn kosmetiikka-asetuksen täytäntöönpanosta. Laissa on määritetty muun muassa valvovat viranomaiset, joita ovat turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, tullit, sekä lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Tukesin vastuualueet ovat kosmetiikan valmistaminen, sekä markkinoille saattaminen. Tullit valvoo kosmetiikan maahantuontia sekä maastavientikiellon noudattamista. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus valvoo laboratoriokäytäntöjä sekä on vastuussa turvallisuustesteistä. Viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään ja valmisteiden yllin johto ja ohjaus, kehittäminen ja seuranta kuuluvat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle. Vi-

ranomaiset voivat pyytää virka-apua myös poliisilta, mikäli vakavia puutteita havaitaan. (L 492/2013, 3§, 4§, 5§. 2013)

3.2 Sertifikaatit

Luonnonkosmetiikkaa säätelevän yhtenäisen lain puuttuessa, on alalle muodostunut monia sertifikaatteja, joiden tarkoituksena on valvoa ja määrittää kriteereitä luonnolliselle kosmetiikalle. Moniin Euroopan Unionin jäsenmaihiin on kehittynyt omia luonnonkosmetiikkaa valvovia riippumattomia yhdistyksiä. Suomessa merkittävin tarkastusjärjestelmä on FI-Natura. Tuotemerkit, joilla on joko kansainvälinen sertifikaatti tai jotka ovat jonkin kotimaisen tarkastusjärjestelmän hyväksytysti läpäisseet, voivat liittyä Pro luonnonkosmetiikka ry:n jäseniksi. (Luonnonkosmetiikan sertifikaatit. Pro luonnonkosmetiikka ry)

3.2.1 Pro luonnonkosmetiikka ry

Pro luonnonkosmetiikka ry on vuodesta 2006 toiminut suomalainen yhdistys, jonka tehtävänä on edistää luonnonkosmetiikan tunnettavuutta. Yhdistys toimii neuvonantajana suomalaisille kosmetiikan valmistajille, mikäli tuotteelle halutaan varsinainen sertifikaatti. Tavoitteena yhdistyksessä on markkinoida luonnonkosmetiikkaa laajasti, jotta se yleistyisi kuluttajien keskuudessa. Näin edistettäisiin ympäristöystävällistä ja kuluttajille turvallista kosmetiikkaa. Koska EU:sta uupuvat vielä yhteiset kriteerit, on yhdistys ottanut mallia kansainvälisesti merkittävistä sertifikaateista. Yhdistykseen liittyneet kosmetiikan valmistajat ovatkin kuluttajille taatusti turvallinen valinta. Yhdistys on suhteellisen pieni, mutta tarjoaa jäsenilleen näkyvyyden lisäksi alan tapahtumia, logon käyttöoikeuden tuotteissaan, säästöä yhteishankintojen avulla, sekä muuta tärkeää tietoa alalta vuosijulkaisuissaan. (Yhdistys ja jäsenet. Pro luonnonkosmetiikka ry)

3.2.2 FI-Natura

FI-Natura on vasta vuodesta 2014 toiminut kotimainen luonnonkosmetiikkaa sertifioiva ja valvova taho. Kriteerit myötäilevät Euroopassa vallitsevaa yleistä linjaa ja 95 % tuotteissa käytettävistä raaka-aineista tulee olla luonnollisia tai sertifioituja raaka-aineita. Myös kaikkien muiden luonnonkosmetiikan kriteerien lähituotannon, eläinperäisten raaka-aineiden, sekä kierrätettävien pakkausten suhteen tulee täytyä. Sertifikaatin

tuotteelle voi saada, kunhan sen on tarkastanut joko FI-Naturan sertifioija tai jokin muu FI-Naturan hyväksymä, riippumaton taho. Sertifiointinnissa tuotteet tarkastetaan ensin ainesosaluettelon sekä pakkauksen materiaalien suhteen, sekä selvitetään, että käytettyjen raaka-aineiden luonnollinen osuus on yhteensä vähintään 95 prosenttia. Toisessa vaiheessa selvitetään raaka-aineiden alkuperät ja se, että tuotannon tulee olla jäljitettävissä. (FI-Natura-kriteerit. FI-Natura. 2014)

Kuva 1. FI-Natura logo (Lähde: FI-Natura)

3.2.3 NaTrue

NaTrue on eurooppalainen, vuonna 2007 perustettu Belgian Brysselissä sijaitseva sertifiointielin, jonka päätarkoituksena on luoda ja kehittää yhteinen, kansainvälinen standardi. Myös NaTrue on perustettu tavoitteenaan laajentaa luonnonkosmetiikan tietoisuutta kuluttajien keskuudessa, sekä taata kuluttajille korkein mahdollinen laatu luonnonkosmetiikkatuotteessa. (Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry; NaTrue.)

3.2.4 Ecosert

Ecosert on kansainvälisesti suurin riippumaton luonnonkosmetiikan sertifiointielin. Vuonna 1997 perustetun yrityksen tarkoitus on ollut päästä täysin ”hiilineutraaliksi”. Ecosert toimii neljällä eri maanosalla: Euroopassa, Afrikassa, Aasiassa, sekä Amerikassa. Nykyisin emoyhtiön lisäksi on neljä tytäryhtiötä, jotka vastaavat kukin tahoillaan yrityksen toimimisesta eri osa-alueilla. Ranskassa toimiva tytäryhtiö toimii luomusertifikaattien parissa, toinen tytäryhtiö valvoo toimintaa ja varmentaa tuotteita, kolmas on perehtynyt ympäristöasioihin ja neljäs konsultoi ja järjestää valmennusta sekä koulutuksia kestävän kehityksen parissa. (Natural and organic cosmetics. Ecosert)

3.2.5 Cosmebio

Cosmebio on ranskalainen ammattilaisille ja tavallisille kosmetiikan kuluttajille suunnattu yhdistys, joka on perehtynyt nimenomaan tuotannon ympäristövaikutuksiin, sekä tuotteiden koostumusten valvontaan. Cosmebion tuotteilla on muun muassa Cosmos organic-, sekä Cosmos natural- leimat. (Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry)

3.2.6 Demeter

Demeter on maailmanlaajuinen kosmetiikkaohjeistus, jonka tavoitteena on tarjota kuluttajille mahdollisimman laadukkaita tuotteita mahdollisimman minimaalisella ympäristön rasituksella. Raaka-aineissa on otettu huomioon niiden mahdollisimman korkea luomuaste sekä se, että raaka-aineita ei saa jalostaa liikaa, vaan ainoastaan sen verran, että raaka-aineen ominaisuudet saadaan hyvin esiin. Ohjeistus ottaa kantaa myös esimerkiksi jätevesien käsittelyyn. (Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry)

Kuva 2. Demeter-merkki. (Lähde: Biodynaaminen yhdistys ry)

3.2.7 Soil Association

Soil Association on jo vuodesta 1946 toiminnassa ollut englantilainen järjestö, jonka tarkoituksena on ollut kestävän kehityksen edistäminen. Luonnonkosmetiikan sertifiointin lisäksi järjestö työskentelee myös maanviljelyksen sekä puhtaan ruuan parissa. Järjestö pyrkii toimimaan yhteisen hyvän eteen ja ottaa kantaa kosmetiikan ja luomuviljelyn lisäksi antibioottien käyttöön, sekä nälänhätään. (What we do. Soil Association.)

3.2.8 BDIH

BDIH on Saksassa toimiva kaupan ja teollisuuden liitto, jonka periaatteisiin kuuluu ympäristönsuojelu, luomuraaka-aineet, sekä koko tuotannon toteutuminen mahdollisimman ympäristöystävällisesti. Belgiassa toimivan EcoGarantien periaatteet ovat lähes samat kuin BDIH:n. (Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry)

4 POHDINTA

Tämän luvun sisältö on poistettu julkisesta versiosta.

LÄHTEET

All about fatty alcohols. Condea. 2000. Luettu 8.4.2016

<https://researchgate.net/file.PostFileLoader.html?id=55480c16d2fd64a8498b45af&assetKey=AS%3A273770416148488%401442283361474>

Chemistry database.Pubchem. Luettu 11.-15.4.2016

<https://ncbi.nlm.nih.gov/pccompound>

Cosmetics database. The Environmental Working Group. Luettu 6.-13.4.2016

<http://ewg.org/skindeep/>

Cosmetics. SpecialChem. 2016. Luettu 28.4.2016

<http://cosmetics.specialchem.com/?incis>

Demeter. Biodynaaminen yhdistys ry. Luettu 1.5.2016

<http://biodyn.fi/saatio/>

Emulgaattorit. Kosmetiikan kemiaa. Luettu 3.4.2016

<http://kosmetiikankemiaa.com/mitakosmetiikkaon/13>

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 1223/2009. Euroopan unionin virallinen lehti. Luettu 25.-27.4.2016

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:342:0059:0209:fi:PDF>

Kosmetiikan raaka-aineita. Organic Living. 22.-23.4.2016

<http://organicliving.fi/tiedonsiemenia/inci-lista/>

Kosmetiikan turvallisuus ja lainsäädäntö. Teknokemian yhdistys ry. 9.4.2016

http://teknokemia.fi/fin/kosmetiikka/kosmetiikan_turvallisuus_ja_lainsaadanto/,

Laki kosmeettisista valmisteista 492/2013 Finlex. Luettu 29.4.2016

<http://finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130492#Pidp3250752>

Luonnonkosmetiikan raaka-aineet. Bionature 22.-24.4.2016

<http://bionature.fi/luonnonkosmetiikka/raaka-aineet/>

Luonnonkosmetiikan kriteerit. Finatura. 2014. Luettu 15.3.2016

<http://finatura.com/fi-natura-kriteerit>

Luonnonkosmetiikka. Pro luonnonkosmetiikka ry. Luettu 15.3.2016

<http://luonnonkosmetiikka.fi/luonnonkosmetiikka/>

Mitä on sertifioitu luonnonkosmetiikka? Pro luonnonkosmetiikka ry. 2016. Luettu 24.3.2016

<http://luonnonkosmetiikka.fi/luonnonkosmetiikka/luonnonkosmetiikan-maaritelma/>

Natural and organic cosmetics. Ecosert. 26.4.2016
<http://ecocert.com/en/natural-and-organic-cosmetics>

Products. Baerlocher. Luettu 25.5.2015
<http://www.baerlocher.com/products/>

Pronalen fruit acids.1-4. Centerchem. Luettu 22.4.2016
<http://centerchem.com/Products/DownloadFile.aspx?FileID=6147>

Research & Development. Ichimaru Pharcos. Luettu 25.5.2016
<http://www.ichimaru.co.jp/english/research/>

Sertifiointitahot. Pro luonnonkosmetiikka ry. Luettu 23.3.2016
<http://luonnonkosmetiikka.fi/sertifiointitahot/sertifiointitahot/>

What we do. Soil Association. Luettu 1.5.2016
<https://soilassociation.org/what-we-do/>

LIITTEET

Kaikki liitteet on poistettu julkisesta versiosta.